

Nota van Inlichtingen -1- 'Accountantscontrole'

Referentie: IBMN-2023-VIJ-AH-011

Gemeente Vijfheerenlanden

Datum: Maandag 11 maart 2024

Vraag	Verwijzing	Vraag	Antwoord
1	IT	In het accountantsverslag 2022 zijn de volgende IT applicaties benoemd als relevant voor de jaarrekening: -Division Middelen -Aeolus Back Zorg -ADP -GOUW Maakt u op dit moment nog gebruik van deze IT applicaties?	Civision Middelen is met ingang van 2024 vervangen door ERPx. De overige 3 applicaties worden nog steeds gebruikt. In 2024 zullen wij de Belastingapplicatie (nu GOUW) opnieuw gaan aanbesteden.
2	IT	Staan er nog belangrijke IT ontwikkelingen op de planning de komende jaren?	Aanbestedende dienst stelt op dit moment een visie op IT op. Op de inhoud hiervan kan nu nog niet worden vooruitgelopen.
3	IT	In uw aanbestedingsdocument lezen wij geen verzoek tot audit voor ENSIA of WPG audits. Wenst u hier ook een prijsopgave voor te ontvangen?	Nee. Aanbestedende dienst heeft de door u genoemde audits bij andere bedrijven ondergebracht.
4	Grondexploitatie	Welke grondexploitatieprojecten verwacht u in de komende jaren te openen?	Gaasperwaard 3 (bedrijvenlocatie) en Broekgraaf Noord (woningbouwlocatie). Voor het overige is onze grondpositie de afgelopen jaren zeer sterk teruggelopen. Aanbestedende dienst voert geen actief grondbeleid.
5	PvE 2.3	Hoeveel deelverklaringen zijn er gemiddeld per jaar? Kunt u de aantal vaste deelverklaringen van de afgelopen 3 jaar kwantificeren	Dit betreft één a twee deelverklaringen per jaar.
6	PvE m-e-7	In deze sectie zijn de huidige goedkeuringstoleranties opgenomen. De verwachting is dat de controletoleranties aangepast gaan worden. Kunt u ons bevestigen dat deze sectie aangepast wordt indien de controletoleranties worden aangepast?	Dat bevestigt Aanbestedende dienst. Aanbestedende dienst volgt echter wet- en regelgeving. Vandaar dat de nu nog geldende toleranties zijn opgenomen.
7	Aanbestedingsdocument	Graag willen wij bij de offerte tevens een bijlage met de CV's van onze teamleden indienen. Kunt u daarmee instemmen?	Ja waarbij geldt dat maximaal 2 A4 (enkelzijdig) per CV mag worden toegevoegd van alleen de volgende functies: controlerend accountant, controleleider en IT auditor.
8	Aanbestedingsdocument	Gaat u akkoord met dat het voorblad en de inhoudsopgave niet meetellen met de maximaal aantal pagina's van onderdelen A, B, C?	Akkoord.
9	Aanbestedingsdocument	In uw aanbestedingsdocument wordt niks genoemd over het geven van een presentatie door de inschrijvers. Klopt het dat wij niet de mogelijkheid krijgen tot het geven van een presentatie? Zo ja, wat is uw afweging hiervoor geweest?	Dat klopt. Aanbestedende dienst acht in dit geval een presentatie niet relevant in verband met (de) bepaling van de 'economisch meest voordelige inschrijving vastgesteld op basis van de beste prijs-kwaliteitverhouding (BPKV)' volgens hoofdstuk 5 van het Aanbestedingsdocument. Een presentatie voorziet (daarmee) ook niet in de inkoopbehoefte van de aanbestedende dienst.
10	Prijzenblad	Het aantal SiSa regelingen is fors toegenomen afgelopen jaren. Dit leidt tot aanvullende werkzaamheden. Bent u ermee akkoord dat de prijs, zoals wij die zullen opnemen op het prijzenblad, op basis is van het aantal SiSa regelingen voor boekjaar 2023?	Ja.
11	Algemeen	Zijn er speerpunten voor 2023 e.v. geformuleerd door de audit commissie? Zo ja, welke?	Jaarlijks worden door de Auditcommissie tot 3 speerpunten geformuleerd. Deze worden met de accountant besproken bij de behandeling van het controleplan in de Auditcommissie. Er zijn dan ook nu nog geen speerpunten voor 2024 en verder geformuleerd. Verder verwijst Aanbestedende dienst u naar vraag en antwoord 31.
12	Algemeen	Zijn er momenteel interne projecten gaande die relevant zijn voor de jaarrekening? Bijvoorbeeld het inrichten van 3-lines of defense model.	Aanbestedende dienst zet ieder jaar stapjes in het doorontwikkelen van de planning & controlcyclus. Dit is dus incrementeel. Dit geldt ook voor de inrichting van het 3-lines model. Ook hier is sprake van een incrementele ontwikkeling.
13	Algemeen	Klopt het dat een controle op de fractievergoedingen geen onderdeel zijn van de controle?	Nee, dit klopt niet. Alles kan onderdeel van controle zijn. Er is echter op dit moment geen sprake van fractievergoedingen. De raadsleden krijgen een individuele wettelijke vergoeding. Er is op dit moment geen sprake van een eventuele wijziging op dit punt.
14	Algemeen	Graag ontvangen wij de meest recente tussentijdse VIC rapportage en de VIC rapportage over 2022	De VIC rapportage over 2022 is onderdeel van de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarstukken 2022. Deze is in uw bezit. De VIC maakt voorsnag geen tussentijdse rapportages.
15	Algemeen	Graag ontvangen wij het meest recente VIC plan	Bijgevoegd treft u het VIC plan 2023 aan.
16	Algemeen	Graag ontvangen wij de planning van uw huidige P&C cyclus	Bijgevoegd treft u de planning 2024 aan.
17	Algemeen	Graag ontvangen wij de management letter van 2021 en 2022	Bijgevoegd treft u de Management Letters 2021 en 2022 aan.
18	Bijlage F	In de bijlage staat geen mogelijkheid tot het plaatsen van een handtekening op het prijzenblad. Klopt het dat dit document niet ondertekend hoeft te worden?	Klopt, bijlage F hoeft niet ondertekend te worden.
19	Paragraaf 4.2	Conform het beschrijvend document, wordt aangegeven dat Onderdeel B: Samenstelling en borgen kwaliteit van het controleteam, niet meer dan 3 pagina's mag beslaan. Gaat u akkoord dat de CV's van de desbetreffende teamleden niet meetellen met dit maximale aantal pagina's?	Zie het antwoord op vraag 7.
20	Paragraaf 4.2	U schrijft: De aan te leveren Kwalitatieve documenten hebben een maximale omvang zoals hierboven beschreven en zijn (enkelzijdige) pagina's met normale lay-out en lettertype. Een eventueel toegevoegd voorblad, inhoudsopgave, (verwijzingen naar) bijlagen e.d. worden niet beschouwd als een onderdeel van het Kwalitatieve documenten en worden niet beoordeeld en niet gewaardeerd. Bedoelt u hiermee te zeggen dat een voorblad, inhoudsopgave en bijlagen niet zijn toegestaan?	Een voorblad en inhoudsopgave is toegestaan, maar worden niet beoordeeld en voegt in de ogen van aanbestedende dienst ook niets toe. Bijlagen zijn niet toegestaan, deze worden niet beoordeeld.
21	Paragraaf 5.2	In paragraaf 5.2 wordt de beoordelingssystematiek beschreven, Wij missen een toelichtende en kaderstellende beoordelingsmethodiek, die objectiviteit waarborgt en willekeur zoveel mogelijk uitsluit. U schrijft dat u per gunningscriterium een percentage van het maximaal te behalen punten omreken. U schrijft daarbij wat het te behalen percentage is bij "geen invulling", "matig", "voldoende", "goed" en "uistekend. U geeft echter geen richtlijnen wanneer de beoordeling matig, voldoende, goed of uitstekend is. Om objectiviteit in de beoordeling te borgen en discussies achteraf te voorkomen, verzoeken wij u richtlijnen voor de beoordeling aan te geven zodat duidelijk wordt wanneer de beoordeling uitstekend is en wanneer de beoordeling matig is.	Aanbestedende dienst gaat niet mee in/met het verzoek. De in paragraaf 5.2 van het Aanbestedingsdocument beschreven beoordelingssystematiek geeft immers, in combinatie met de motiveringsplicht van de aanbestedende dienst, reeds een objectief beoordelingskader. Wij wijzen bijvoorbeeld op de bullits (pag. 19-20) onder de tabel. Met deze beoordelingssystematiek wordt een inschrijvende partij ook de ruimte geboden om op eigen wijze aan te geven hoe hij de gewenste kwaliteit invult. Daardoor wordt hij optimaal gestimuleerd om inventief in te schrijven en kenbaar te maken begrip en inzicht te hebben voor/in die aspecten van de opdracht die volgens hem relevant zijn voor de aanbestedende dienst volgens bijvoorbeeld Rechtbank Limburg 25 juni 2019, ECLI:NL:RBLIM:2019:5848, Rechtbank Noord-Nederland 2 februari 2017, ECLI:NL:RBNNE:2017:376 en Rechtbank Midden-Nederland 5 juni 2015, ECLI:NL:RBMNE:2015:3941.
22	Bijlage E	In het bewijsstuk referentie vraagt u nergens om de naam en contactgegevens van de referent op te geven. Indien u wenst dat wij naam en contactgegevens van de referent aanleveren verzoeken wij u een aangepast referentieformulier te verstrekken waar deze gegevens ingevuld kunnen worden.	Aanbestedende dienst verstrekt geen aangepast referentieformulier. Wel dient u bij 'Naam/omschrijving opdracht' of 'Beschrijving van de referentieopdracht' de naam van de referent te benoemen. Contactgegevens mag u bij 'Beschrijving van de referentieopdracht' opnemen maar is niet verplicht.
23	NBA voorwaarden (geheel)	Uit de aanbestedingsstukken blijkt dat het model Algemene Voorwaarden NBA 2017, variant 1 van toepassing is op de overeenkomst. Deze set algemene voorwaarden is nagenoeg gelijk aan variant 2 van de NBA. Variant 2 is echter geschreven voor grote kantoren. Het verschil tussen deze twee varianten zit hem in artikel 11, de aansprakelijkheidsbeperking (zie daarvoor ook toelichting op de twee varianten vanuit de NBA: Model algemene voorwaarden (nba.nl)). Artikel 11 van variant 1 bepaalt dat de aansprakelijkheid van opdrachtnemer is beperkt aan de hand van het verzekerde bedrag. Op grond van contractuele afspraken met onze verzekeraar is het ons niet toegestaan om een dergelijke aansprakelijkheidsbeperking overeen te komen. Grote kantoren hebben een hoog verzekerd bedrag, waardoor de aansprakelijkheid in feite onbeperkt zal zijn voor hen. Daarom kunnen wij niet instemmen met artikel 11 Model Algemene Voorwaarden NBA 2017, variant 1. Wij verzoeken u gelet hierop niet variant 1, maar variant 2 te hanteren voor deze opdracht. Met variant 2 kunnen wij zonder enige wijziging instemmen. Wij verwijzen u hiervoor naar: 6-model-av-variant-2-nl.doc (live.com) Bent u gelet op bovenstaande bereid Model Algemene Voorwaarden NBA 2017, variant 2 van toepassing te verklaren op deze aanbesteding?	Nee, daartoe zijn wij niet bereid. Wij zijn echter wel bereid om artikel 11 lid 3 van variant 1 als volgt aan te passen: "3. De aansprakelijkheid van Opdrachtnemer is beperkt tot de vergoeding van de directe schade die het rechtstreekse gevolg is van een (samenhangende serie van) toerekenbare tekortkoming(en) in de uitvoering van de Opdracht. Deze aansprakelijkheid voor directe persoons- en zaakschade is te allen tijde beperkt tot een bedrag groot € 1.250.000,- per gebeurtenis, waar het gaat om de aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad, en te allen tijde beperkt tot een bedrag groot € 1.000.000,- op jaarbasis, waar het gaat om de aansprakelijkheid als gevolg van toerekenbare tekortkoming in de nakoming van (een) verbintenis (-sen). Onder directe schade wordt - onder meer - verstaan: de gemaakte redelijke kosten ter vaststelling van de oorzaak en omvang van de schade; de gemaakte redelijke kosten om de prestatie van Opdrachtnemer aan de Overeenkomst te laten beantwoorden en de gemaakte redelijke kosten ter voorkoming of beperking van de schade." In onze ogen gaat het zo om een proportionele en verzekerbare bepaling volgens in de markt gebruikelijke WA- en beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen.

24	Artikel 2.2.3. Aanbestedingsdocument Accountantscontrole	Dit artikel bepaalt dat u na oplevering van onze producten vrij over de opgeleverde producten beschikken en deze in voorkomend geval verspreiden en/of veeleelvoudigen. Uiteraard staan wij ervoor in dat de door ons opgeleverde producten geen inbreuk maken op rechten van derden, waarvoor wij conform artikel 11 NBA voorwaarden jegens u aansprakelijk zullen zijn. Echter, het verspreiden en/of veeleelvoudigen van onze producten is niet zonder meer akkoord. Wij willen u daarbij wijzen op artikel 6 van de toepasselijke NBA 2017 voorwaarden, waaruit eveneens volgt dat u de producten niet kunt openbaren of veeleelvoudigen, tenzij wij daarvoor uitdrukkelijk toestemming verlenen. Kunt u gelet op vorenstaande akkoord gaan met het aanpassen van artikel 2.3.3. Aanbestedingsdocument als volgt: “ De door Opdrachtnemer krachtens de Overeenkomst op- en afgeleverde diensten en leveringen en, zo mogelijk de daarmee verband houdende documenten, maken geen ongeoorloofde inbreuk op rechten van derden, zodat Opdrachtgever bij het gebruik van een en ander niet geconfronteerd kan/zal worden met aanspraken van (die) derden. De Opdrachtgever kan na op- en aflevering van een en ander dan ook in beginsel vrij over de betreffende diensten en leveringen, en eventueel de daarmee verband houdende documenten, beschikken.”	Nee, daar kunnen wij niet mee akkoord gaan, maar wij zullen paragraaf 2.2.3 van het Aanbestedingsdocument wel als volgt wijzigen: “De door Opdrachtnemer krachtens de Overeenkomst op- en afgeleverde diensten en leveringen en, zo mogelijk de daarmee verband houdende documenten, maken geen ongeoorloofde inbreuk op rechten van derden, zodat Opdrachtgever bij het gebruik van een en ander niet geconfronteerd kan/zal worden met aanspraken van (die) derden. De Opdrachtgever kan na op- en aflevering van een en ander dan ook in beginsel vrij over de betreffende diensten en leveringen, en eventueel de daarmee verband houdende documenten, beschikken en deze in het voorkomend geval verspreiden en/of veeleelvoudigen, voor zover een en ander geen strijd oplevert met het bepaalde in artikel 6 NBA 2017 voorwaarden (Variant 1).” Bepaalde documenten afkomstig van Opdrachtnemer zullen wij immers (hoe dan ook) moeten (kunnen) delen met daartoe gerechtigde instanties, zoals bijvoorbeeld het ministerie van BZK, de provincie Utrecht e.d.
25	m-e-9 Programma van Eisen	Uit dit artikel blijkt dat de termijn voor de uitvoering van de opdracht geldt als een fatale termijn. Het stellen van fatale termijnen is in strijd met onze onafhankelijkheidsregels en kunnen wij derhalve niet accepteren. Een accountant dient onafhankelijk tot een oordeel te kunnen komen. Indien de accountant meent dat een onafhankelijk oordeel niet gegeven kan worden binnen de gegeven termijn, dan dient deze termijn verlengd te worden. Wij begrijpen dat het voor u belangrijk is te kunnen voldoen aan de op u rustende (wettelijke) termijnen. Het stellen van fatale termijnen met het daaraan koppelen van een consequentie (aansprakelijkheid) is echter onverenigbaar met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO). Er wordt met een dreigende aansprakelijkheid druk uitgeoefend op de accountant om de werkzaamheden binnen de termijn af te ronden waardoor het risico bestaat dat de accountant niet meer objectief (ofwel niet meer onafhankelijk) acteert en de audit afrondt omwille van het voorkomen van aansprakelijkheid. Uiteraard zullen wij ons uiterste best doen te voldoen aan overeengekomen termijnen, maar overeengekomen termijnen dienen altijd gekwalificeerd te worden als streeftermijnen. Aangezien het huidige artikel in strijd is met de onafhankelijkheidsregels stellen wij voor dit artikel als volgt aan te passen: “De termijnen voor de uitvoering van (onderdelen van) de prestatie gelden als streeftermijnen.”	Opdrachtgever heeft te voldoen aan wettelijke eisen. Dat betekent dat voor 15 juli van ieder jaar de jaartukken van het voorgaande begrotingsjaar dienen te worden aangeleverd bij het college van gedeputeerde staten (artikel 200 Gemeentewet). Dit betekent, dat de controle in de loop van mei moet worden afgerond, het accountantsrapport in juni moet worden opgeleverd om tijdige vaststelling van de jaartukken in de gemeenteraad van juli te kunnen waarborgen. Wij verwachten van onze accountant dat deze zijn controle in overleg met opdrachtgever altijd zodanig inricht dat deze termijnen gehaald kunnen worden. Opdrachtgever verwijst daarbij naar de in de inleiding van het Programma van eisen (derde alinea) toegelichte gewenste werkwijze van opdrachtgever “Om modeloze pieken in werkbelasting te vermijden worden de controleactiviteiten daarbij zichtbaar verdeeld over de controleperiode, dus over het derde en vierde kwartaal van het begrotingsjaar (t) en over het eerste en tweede kwartaal (t+1) van het jaar daarna.” Een dergelijke werkwijze draagt volgens opdrachtgever bij aan een goede en ook tijdige oplevering van het gevraagde. Daarbij worden volgens opdrachtgever de onafhankelijkheid en de objectiviteit van de accountant zeker niet aangetast. Indien er desondanks sprake is van een uitloop van de controle die qua oorzaak niet verwijtbaar is aan de accountant, dan zullen hierover nadere schriftelijke afspraken gemaakt kunnen worden tussen Opdrachtgever en accountant. Aanbestedende dienst gaat dan ook niet akkoord met uw voorstel.
26	Artikel 1.3 Conceptovereenkomst	Uit dit artikel blijkt dat de overeenkomst prevaleert boven de Nota's van Inlichtingen (Nvl), terwijl partijen tijdens de vragenronde en via de Nvl's de mogelijkheid krijgen aanpassingen op de overeenkomst overeen te komen. Kunt u bevestigen dat de afwijkingen die partijen overeenkomen in de Nvl, worden verwerkt in de overeenkomst? Indien u dat niet kunt bevestigen, wensen wij de Nvl's in rang boven de overeenkomst te plaatsen. Gaat u hiermee akkoord?	Ja, afwijkingen die betrekking hebben op de Overeenkomst zullen worden verwerkt in de Overeenkomst. De Nota's van Inlichtingen staan als tweede in de rangorde benoemt, waardoor de wijzingen in de Nvl's met betrekking tot andere documenten in de rangorde voorgaan.
27	2.2. Programma van eisen	De controle van de jaarrekening is gebaseerd op de huidige tekst van de Gemeentewet. Momenteel is een wijziging in deze Wet onderhanden waarin de verwachting is dat de verantwoordelijkheid van de rechtmatigheid neergelegd wordt bij de Gemeente zelf. Dit zal tot uiting komen in een rechtmatigheidsverantwoording. Deze verantwoording zal dan onderdeel zijn van de jaarrekeningcontrole, welke tot uiting komt in het getrouwheidsoordeel van de accountant. De aanbesteding ziet toe op dienstverlening vanaf boekjaar 2024, waar naar verwachting deze gewijzigde situatie van kracht zal zijn. Verwacht u dat de inschrijving met de gewijzigde situatie rekening houdt, of aansluit op de opdrachtformulering zoals deze in 2.2. is opgenomen?	De opdrachtformulering is vastgesteld op de huidige tekst van de Gemeentewet. Aanbestedende dienst gaat er vanuit dat de door u genoemde wijziging doorgaat en dat deze wijziging is opgenomen in uw inschrijving.
28	2.2. Programma van eisen	Klopt het dat SiSa niet is genoemd in de opdrachtformulering van de controle van de jaarrekening?	Nee, SiSa is onderdeel van de opdrachtformulering.
29	2.2. Programma van eisen	Klopt het dat de WNT niet is genoemd in de opdrachtformulering van de controle van de jaarrekening?	Nee, WNT is onderdeel van de opdrachtformulering.
30	3.2. Programma van Eisen	Kunt u het (concept) controleprotocol en (voorlopig) normenkader 2024 beschikbaar stellen?	Aanbestedende dienst vernieuwt in het tweede kwartaal van 2024 de controleverordening op basis van de nieuwe model-verordening van de VNG. Het voorlopig normenkader 2024 treft u bijgevoegd aan.
31	m-e-5 Programma van Eisen	Kunt u aangeven welke items de gemeenteraad de afgelopen 3 jaar heeft aangedragen die binnen de jaarrekeningcontrole diende te vallen? Kunt u aangeven met welke diepgang u verwacht dat de accountant deze items opvolging geeft in zijn/haar werkzaamheden en rapportages?	De diepgang van de opvolging en werkzaamheden bepaalt u jaarlijks in overleg met de Auditcommissie, dit binnen het kader van het hiervoor door u in uw aanbieding opgenomen aantal uren. De items van de afgelopen drie jaren waren: 2021: de interne beheersing van de processen die zijn ondergebracht bij, alsmede de samenwerking met, de Regionale Backoffice Lekkroom (RBL); de interne beheersing rondom en de wijze van waardebeoordeling van de grondexploitaties. 2022: de inrichting van de functiescheiding binnen de drie lijnen van defensie gezien de druk op de arbeidsmarkt; de aanvaardbaarheid van schattingen die het management doet bij de jaarrekening in verband met de hoge inflatie; mogelijke opvallende ontwikkelingen bij andere gemeenten die van invloed (kunnen) zijn op gemeente Vijfheerenlanden. 2023: de status en voortgang van de implementatie van het nieuwe financiële systeem; de opzet en uitvoering van de audit naar de kostendekkendheid; de inrichting van de primaire begroting.
32	m-e-8 Programma van Eisen	Kunt u aangeven wat u precies bedoelt met de gebruikswaarde van de informatie voor de raad, het college en het management?	De door u aan te leveren informatie moet qua vorm en inhoud zijn afgestemd op de informatiebehoefte van de gebruiker van de informatie. Dus raad, college en management.
33	Programma van Eisen	Kunt u aangeven of de IT-audit onderdeel is van de jaarrekeningcontrole?	De IT audit is onderdeel van de controle. Maar deze hoeft niet onderdeel te zijn van de jaarrekeningcontrole. Het mag ook onderdeel zijn van de interim controle.

Bijlagen:

- Bijlage 1 Intern controleplan 2023 Nvl I
- Bijlage 2 Planning 2024 Nvl I
- Bijlage 3 Management Letter 2021 Nvl I
- Bijlage 4 Management Letter 2022 Nvl I
- Bijlage 5 Voorlopig normenkader 2024 Nvl I